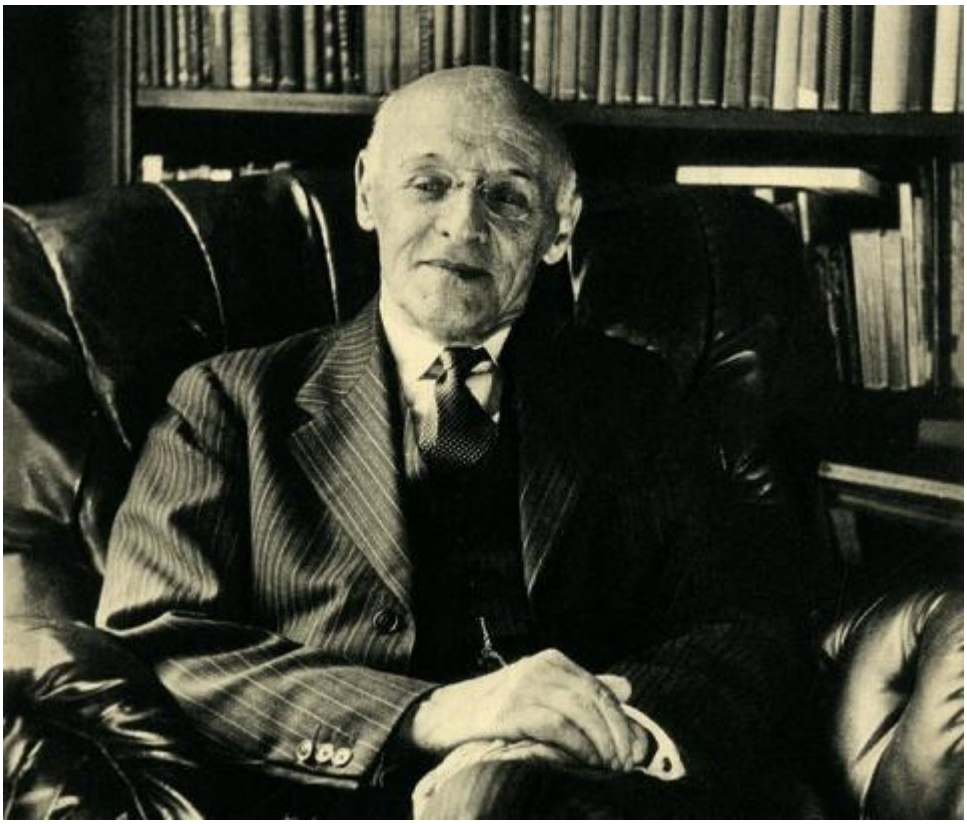
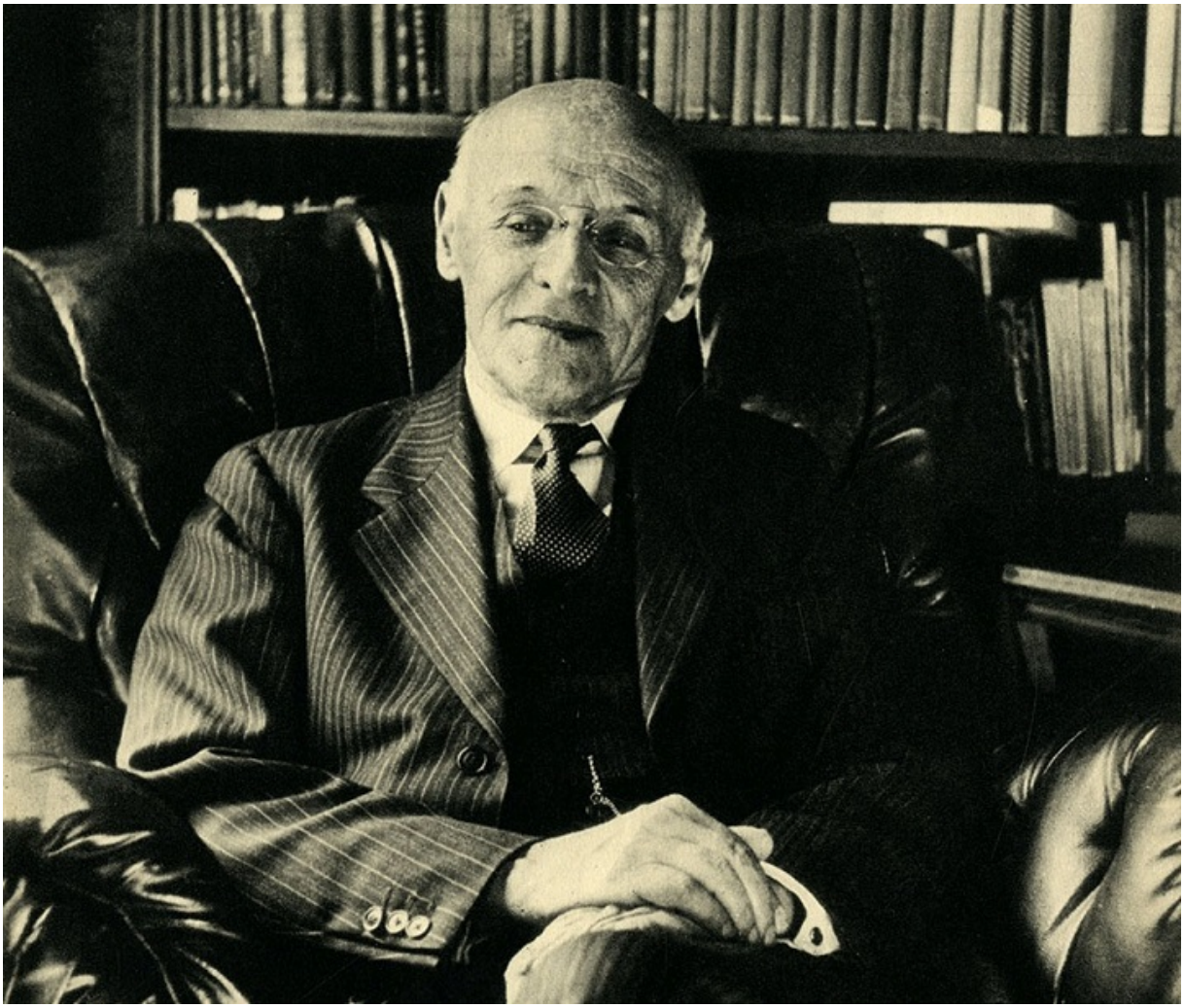
Премію, що була названа на честь лікаря-єврея, перейменовано через його расистські погляди

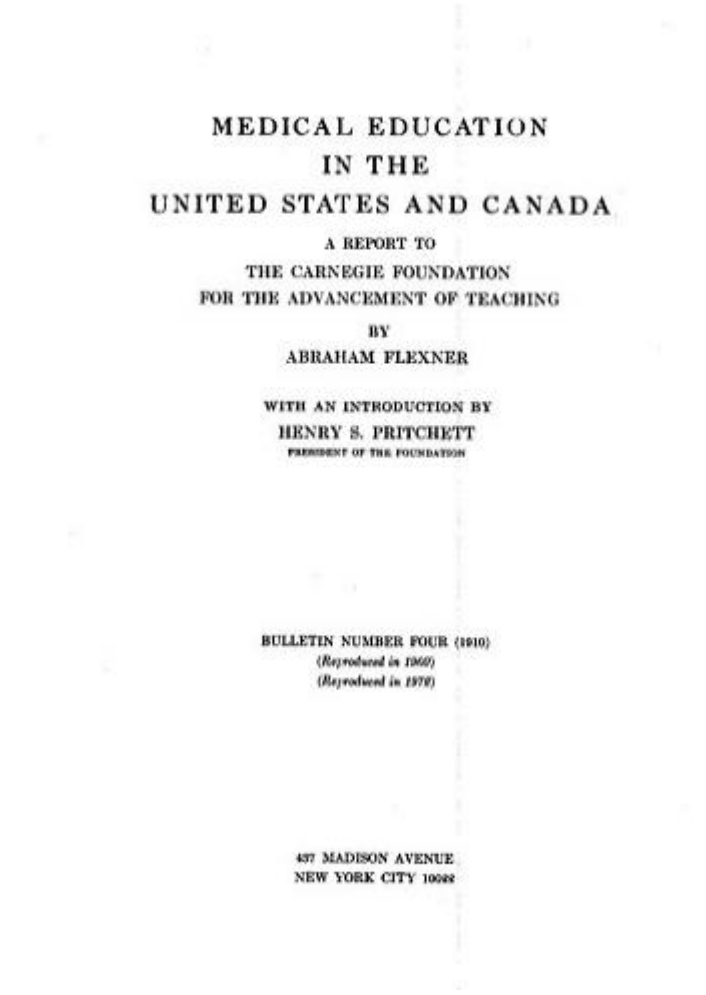

Абрахам Флекснер. Фото: library.uab.edu

Асоціація американських медичних коледжів (AAMC) оголосила про перейменування премії Абрахама Флекснера. AAMC об'єднує 155 медичних шкіл у США і 17 в Канаді, а премія розміром в $10 000 щорічно вручається за «видатні досягнення в медичній освіті».

Хто ж такий цей Абрахам Флекснер, чиє ім'я з 1958 року носила настільки престижна нагорода? Шостий із дев'яти дітей єврейських іммігрантів з Німеччини, він народився в 1866 році в штаті Кентуккі. У 19 років закінчив престижний Університет Джонса Гопкінса, після чого продовжив освіту в Гарварді та Університеті Гумбольдта в Берліні.

Абрахама вважають великим реформатором вищої (особливо, медичної) освіти в Північній Америці. У 1910 році він випустив методичку, пізніше названу «звітом Флекснера». Цей документ заклав основи сучасної медичної освіти — завдяки йому були підвищені стандарти прийому на відповідні факультети, держава взяла під контроль медичні школи, і навіть модель навчання — шість років плюс два роки клінічної практики — також була запропонована автором звіту.

MEDICAL EDUCATION
IN THE
UNITED STATES AND CANADA
A REPORT TO
THE CARNEGIE FOUNDATION
FOR THE ADVANCEMENT OF TEACHING
BY
ABRAHAM FLEXNER
WITH AN INTRODUCTION BY
HENRY S. PRITCHETT
PRESIDENT OF THE FOUNDATION
BULLETIN NUMBER FOUR (1910)
(Reproduced in 1960)
(Reproduced in 1970)
437 MADISON AVENUE
NEW YORK CITY 10022

Абрахам Флекснер та його відомий звіт 1910 року

Водночас він залишався людиною свого часу, до того ж вихідцем з (у нещодавньому минулому) рабовласницького південного штату. «Практика лікаря-негра має обмежуватися представниками його раси», — писав реформатор. Окрім того, Абрахама турбувало, що

чорношкірі можуть бути розповсюдниками інфекційних захворювань, що становлять загрозу для білих співвітчизників. Він також рекомендував готувати чорношкірих для роботи санітарами, а не дипломованими лікарями, і скептично ставився до медичної освіти для жінок.

Хай там що, звіт Флекснера призвів до закриття п'яти із семи медичних шкіл, доступних для афроамериканців. Як підкреслюють в AAMC, це негативно позначилось на підготовці чорношкірих лікарів і здоров'ї афроамериканської громади США.

«Тому, визнаючи позитивний вплив, який вчинив Флекснер на сучасну медичну освіту, ми не можемо ігнорувати негативні наслідки його слів та діяльності», — йдеться в заяві директора AAMC д-ра Елісон Вілан. Віднині премія Флекснера буде називатися AAMC Award for Excellence in Medical Education.

Альберт Ейнштейн з Флекснером, 1939

Інститут перспективних досліджень в Принстоні

У біографії цього вихідця з традиційної єврейської родини є ще один епізод, який можна трактувати двояко. Наприкінці 1920-х великий єврейський бізнесмен і філантроп Луїс Бамбергер хотів відкрити стоматологічну школу в Ньюарку, куди, на відміну від більшості подібних закладів, єврейських студентів брали б без обмежень. Абрахам Флекснер відрадив його від цього наміру, переконавши витратити $5 млн на створення Інституту перспективних досліджень у Принстоні.

У 1930-му Флекснер очолив новий Інститут і до початку Другої світової прийняв на роботу багатьох учених (зокрема, єврейського походження), які втекли від нацистів. З-поміж них — Джон фон Нейман та Альберт Ейнштейн.

Давати оцінки діячам минулого на основі уявлень сьогодення — заняття вельми безперспективне. Напевно, Флекснер помилявся в тих чи інших своїх рішеннях, розділяючи поширені в ту епоху стереотипи. Керівництво AAMC вирішило на цій підставі зробити оргвисновки й перейменувати названу в його честь премію — і мало на це право. Це навряд чи зменшить внесок непересічного реформатора в сучасну систему медичної освіти.

Олександр Файнштейн